

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca-Vojnich-palotába

Szerkesztőség:

Kossuth-utca-Vojnich-palotában

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatárs:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Nyilttár soronkint 20 krajczár

A szocializmus Bácskában.

(Végtárgyalás Zentán a 45 szocialista lázadók ügyében.)

(Kiküldött tudósítónktól.)

Az országszerte érdekesnek ígérkező nagy szocialista monstre pör tárgyalása tegnap reggel vette kezdetét Zentán az e czélből delegált szabadkai törvényszék büntető tanácsa előtt. Nemcsak a vádlottak nagy száma, de az a rendkívüli érdeklődés, amelyet ugy az intelligens közönség, mint pedig a nagy tömeg tanúsított nagy emberőmeget hozott össze Zenta város terein, a hol ember ember hátán tolongott, hogy az érdekesnek ígérkező végtárgyaláson jelen lehessen.

Olvasóközönségünknek ezuttal is emlékezetébe hozzuk itt az egész zenitülés történetét a következőkben:

Zentán, a magukat szocialistáknak nevezett jobbára napszámos és rovott előéletű egyének a folyó év tavaszán, titkos gyűléseket tartottak, s ezen maguk között elhatározták, hogy ezután csak az általuk meg határozott, munkabéért fognak dolgozni, s minden uton módon oda iparkodnak hatni, hogy munkás társaik is ezt tegyék, s hogy idegen munkásokat mnka vállalat végett be nem eresztenek.

Ily előzmények mellett történt azután, hogy f. évi május hó 18-án egy 30 napszámosokból álló, s a piacztéren álldogáló csoport észrevette, hogy a zentai hidon, Torontál megyéből egy nagyobb csapat munkás ment be Zentára, hogy ott munkát vállaljon. A mint azonban a zentai csoport ezt meglátta elébük ment s kijelentette, hogy Zentára őket be nem eresztik, s az idegen munkásokat azzal fenyegetve, hogy ha bemennek is Zentára s munkába állnak, ott fogják agyonütni őket, visszaüzte ugy, hogy a torontáli munkás csoport tartva a veszedelemtől eredmény nélkül haza ment.

Mult évi május hó 23-án hasonlóan sokan összegyűltek azon czélből, hogy az esetleg jövő idegen munkásokat visszaszorítsák, s mikor a kérdéses napon reggel a 2—3 száz főre menő tömeg észrevette, hogy a Zentai hidon Gasparov Bonó, Kalcsov Nikola, Mirscsov Lázó torontáli munkások mezei munka vállalat végett Zentára mentek, s a Zentai takarékpénztár épületében a Jedicska féle órásbolt elé érkeztek, a zentai csoport lármázva oda futott a három idegen munkáshoz s megkérdezte tőlük, hogy mit akarnak? Majd mikor ezek kijelentették, hogy munkát akarnak vállalni, a tömeg ismét felzúdult, nagy lármát csapva követelte, hogy menjenek vissza, mert ha nem, agyonverik őket, miközben sokan kezeiket fenyegetésre emelték.

Gasparov Bonó és társai, hogy a bajnak elejét vegyék vissza fordultak, utközben a hidon csendőrökkel találkozáván, ezeknek elbeszéltek, hogy milyen okból menének vissza. A csendőrök vissza hívták őket, s mikor akkép ismét a tömeg elé értek, ez újból fenyegetőleg követelte az idegen munkások visszatérését, illetve visszautasítását.

A zajongó tömeg közé ekkorra már több csendőr, rendőr s maga Zenta város főkapitánya is oda érkezett, a kik egyértelműleg többszörösen figyelmeztették a tömeget egyrészt a szétoszlásra, másrészt arra, hogy az idegen munkásokat hagyják békén a városba menni, ne erőszakoskodjanak. A tömeg azonban nemcsak hogy nem engedelmeskedett, hanem sok egyének ama biztatására, hogy «ne engedelmeskedjünk! Üssük el a bogarakat! a (bolgár munkásokat) újból zajongott, fenyegetőzött, mire a főkapitány az ő parancsa ellen leginkább izgaló Bibusz Gergely, Bibusz Antal, Szalma Máttyás, Fekovics Ferencz, Serfőző Ferencz Berta István letartóztatását és a városházához leendő börtönét rendelte el, azonban alig hogy fogatba vették, a tömeg Nagy Istvánnak ama hangos biztatására, hogy «hurra ne engedjük őket bekisérni!» a tömegben levők egymást biztatva fegyverkezzük kaszára, támadjuk meg a városházát, üssük agyon az urakat stb. a letartóztatotakhoz is azt a felhívást intézve, hogy «szabadítsák ki magukat. Ne féljete, letartóztatottan levőket többen elkezdtek ránczigálni, húzgatni a rendőrök kezei alól, maguk a letartóztatottak is futni kezdtek, majd elértvén a rendőrök által, azoknak kardjai, fegyverei után kapkodtak, miközben többen a csendőrök által megsebesítettek, Berta István pedig leszarott, ugy, hogy azonnal összeesett.

Ekközben a tömegből sokan kövel dobálták a csendőröket, majd mikor a főkapitány orvosért küldött, egyuttal rendőröket állított a megszurtt Berta István mellé, határozott parancsa és többszörös felszólítása ellenére a rendőrök ellenállása dacára a tömegből kiáltó Miklós József és Kis Fovák Rozál indítványára Deli Mihály, Kis Albert, Berta Gergely, Bún Iszajás, Kuti József, Kis Lukács, András és Varga Pál (kikak) zajos felkiáltások mellett Berta Istvánt ol kijelentéssel vették fel, hogy ha a kapitány leszuratta, vigyük a lakására, egye meg paprkásnak! mire a tömeg megindult s odaérve a főkapitány lakása elé, annak udvarára a bezárt kapunak, egyértelműleg többen főképp Fllinger Antal közreműködése mellett való tetörésével behatoltak s ott a sérültet egy kanában letették, a hol az meg is halt, miközben a lakás ajtaját is többen fessegették, ugy, hogy a házban levők az utczai ablakokon át menekültek.

Rezsnyl Aurél főkapitány értesülvén arról,

hogy a tömeg a lakására ment, Csikmár István biztossal haza ment s itt első sorban is szétoszlásra hívta fel a tömeget, ez azonban újból lármázott, sőt fenyegetéssel élt, azt kiabálván, «Hogy majd megtanítják, majd megszámoztatják, a miért Bertát leszuratta, Kis Fovák Róza pedig halál helyett halált követelt. Végre a tömeg engedett elindult a főkapitány után a városházához, hol is Lavicska Imre, Miklós Mihály, Kuti József, Kis Lukács András és számos egyén kezdeményezésére fenyegetőleg követelte a letartóztatottak szabadon bocsájtását, s a további erőszakoskodással csak akkor hagyott fel, mikor a csendőrség fegyverbe szólított.

A tárgyalás első napja.

Már kora reggel nagy közönség verődött össze a városháza új tanácstermének bejárata előtt, nagyrészt munkások, akik Komáromi Béla rendőrfogalmazótól jegyet kértek a tárgyaláshoz. Ember ember hátán tolongott ugy hogy rövid idő alatt a karzati jegyek mind elfogytak. Az uri osztály a tárgyaló terembe kapott belépő jegyet.

Pontban 9 órakor elfoglalta helyét Crainicean Mihály, elnök, Streliczki Antal, és Szerdahelyi Sándor bírák. A jegyzőkönyvet Gaál Lajos vezette. A vádhatóság részéről Ringhoffer Lajos kir. ügyész jelent meg.

A nagy közönség zsuffolásig töltötte meg a végtárgyalási termet, nagyobbrészt ügyvédek, bírák, hivatalnokok és kereskedők. Az elvtársak mintegy 150-en a karzatot foglalták el. A rendfenntartására a kapitányság rendőröket rendelt ki. Érdekes, hogy a 45 vádlott közül egy sem vett magának védőt, minek is vegyünk mondták, ugy sem csináltunk semmit, ha valamit tettünk is eltagadjuk.

„Vezessék elő a vádlottakat» e szavakkal nyitotta meg Crainicean elnök a végtárgyalást, majd felolvasta a vádlottak, panaszosok és tanuk névsorát és constatálta, hogy a vádlottak közül kettő, a panaszosok közül egy és a tanuk közül egy, nem jelent meg. Mindannyinak sürgöny megkeresés által leendő előállítását rendelte el a büntető tanács. A vádlottak mindannyian szabad lábon vannak, kivéve Szücs István, akit a szabadkai törvényszék fogházából vezettek elő, ahol több betöréssel lopás miatt vizsgálati fogságban van; ez az a tolvaj, aki a kéményen keresztül szökött meg a zentai járásbírószág fogházából. Az érdemleges tárgyalás megkezdése előtt Crainicean elnök kihallgatja vádlottakat az általános kérdésekre és felhívja őket, hogy tegyenek töredelmes vallomást, mert csakis így enyhíthetnek a büntetésükön, Vádlottak kijelentik, hogy ők nem bűnösök, tehát nem vallhatnak be semmit.

A vádlottaknak az általános kérdésekre tett kihallgatása után a panaszosok kihallgatása

következett. Ezek egyrésze egybehangzón azt vallják, hogy m. é. május 18-án, amikor mintegy 8—10-en O-Bessenyőről és Valkányról jövet a Zentai hidon át akartak menni, hogy Zentán valami munkát keressenek, a hidfőnél mintegy 30—40 zentai munkás állotta el utjukat és félkérték őket, hogy térjenek vissza, mert ők nem engedik őket itt dolgozni és kezükkel a hid tulsó részére mutattak. Ők féltek valami veszedelmes támadhat abból a ellenszögülnék, visszafordultak és hazamentek.

Elnök: Fenyegették-e magukat, a vádlottak?

Panaszosok: Nem.

Ügyész: Nem mondták-e, hogy agyonverik ha be mernek jönni?

— Nem.

Popovics Jován panaszostól megkérdezi az elnök, hogy igaz-e, hogy az élelmi szerűket szétszórta. Ez azt feleli, hogy nem igaz, mert nem is volt idejük arra, hogy az élelmiszereket elővegyék.

A vegtárgyalás érdekesebb része Gásparov Bouo panaszos vallomásával kezdődött. Gásparov Bono előadja, hogy m. é. május 23-án amikor munka végett 15 társával Zentára akartak a hidon átjönni, már Csókán értesültek arról, hogy a hid főnél várják őket a zentai szocialisták, Harsunk kivételével visszafértek, ők azonban a hidfőig mentek, ahol már egy nagy tömeg várta őket.

Elnök: Fenyegették-e?

Panaszos: Nem fenyegettek csak kezükkel intettek.

Ügyész: Megjédték-e az intéstől?

— Nem, azt azonban megértettük, hogy nem szabad.

Elnök: Kergették-e?

— Nem kergették, ők szépen visszamentek s a hidon találkoztak a rendőrökkel akikkel visszajöttek.

Nimcsev Lázó panaszos ugyanezt vallja. Ezután következett Rezsny Aурél főkapitány kihallgatása. Rezsny részletesen előadja mi-

történt m. é. május 23-án, hogyan szurták le a csendőrök Berta Istvánt és hogyan vitték el a meghalt embert a lakására, a kaput fel-törték és folytonos szidalmak között „halálért halált” követeltek. Majd felolvasta a főcín-kosok neveit, akik közül egyik hangosan tiltakozik a vád ellen.

Elnök: Használtak-e vádlottak erőszakot?

— Főkapitány: Igen.

Ügyész: Mondták-e társaiknak üsd agyon a „bogarát”

— Nem.

— Mit kiáltottak a vezetők?

— Üssük agyon az urakat, szabadítsuk ki a letartóztatottakat, ne engedjék bekisérni, halálért — halált adjunk

— Szloboda Miklós mit csinált?

— Ez lázított legjobban és ez lármázott legjobban (Szloboda föláll és erős hangon tiltakozik.)

A panaszosok kihallgatása befejeztetvén az elnök 8 percze felfüggeszti az ülést.

A szünet leteltével a vádlottak kihallgatása következett. Az elnök valamennyi vádlottól megkérdezi, tudja-e mivel van vádolva és bűnösnek érzi-e magát? A kihallgatott vádlottak egybehangzóván azt mondják, hogy a vádat nem vállalják, ők nem bűnösök.

Bibusz Gergely.

— Elnök: Hol volt május 23-án?

Vádlott: Szanadról jöttem egy kis páleza volt nálam, amint a hidfőnél a „czuczilistákat” megláttam hazamentem.

— A munkásokkal mit csináltak?

— (Nem felel).

— Részt vett a szocialista gyűlésen?

— Nem is tudom, hogy volt-e.

— Miért gyülekezett össze a csoport?

— Nem tudom mert részeg voltam.

— Miért látt letartóztatva?

— Nem tudom.

— Maga is meglétt szurva?

— Igen, de én nem kapkodtam a puská után.

— Miért szokott meg?

— Én nem szoktem meg.

Ügyész: Miért szurták meg?

— Nem tudom.

— Maga azt mondta, hogy azért jöttek össze, hogy a „bogarakat” visszazúzzák.

— Az nem igaz.

— Maga szocialista?

— Igen.

— Tudja-e mi az?

— Azt nem tudom, de minden szegény ember szocialista.

Bibusz Antal.

Elnök: Miért tartóztatták le magát?

Vádlott: Mert kérdőre vontam a főkapitányt, hogy miért tartóztatták le a testvéremet.

Ügyész: Maga is szocialista?

— Nem.

Rekovics Ferencz a ki szintugy mint valamennyi elvtársa nem érzi magát bűnösnek. Miután a tényállást röviden előadja kissé emelkedettebb hangon megemlíti, hogy a rendőrség 25 napig minden ok nélkül bezárta puszán azért, mert a főkapitány azt mondta, hogy ne lármázzon, ő pedig erre azt mondta, hogy nem is lármázik.

Ügyész: A hidfőnél ott volt?

Vádlott: Én bizony nem voltam ott.

Serfűző Ferencz előadja, hogy a mikor a város háza előtt látta a tömeget nem akart közébük keveredni s a mikor hazafelé indult egyik elvtársa, a kinek nevét nem tudja, azt mondotta neki, hogy segíts fel Berta hulláját a kocsi-ra. Ő csak a ruháját fogta meg, az is azonnal eleresztette és tagadja, hogy a főkapitány udvarába volt.

Elnök: Tripolszki azt mondja, hogy maga mondta, hogy a főkapitányt agyon kell ütni.

Vádlott: Az nem igaz. Én vagyonos ember vagyok, nekem nincs szükségem arra, hogy én szocialista legyek.

Ügyész: Ott volt mikor Bertát leszúrták?

Vádlott: Nem voltam.

[Folytatása következik].

TÁRCZA.

Nagyságos asszonyom!

A Bácskai Hírlap eredeti tárczája.

Nagyon de nagyon régen nélkülözöm már Nagyságos Asszonyom az ön biztató sorait amelyekkel egy-egy társadalmi jobban mondva társasági kérdést intéz hozzám, — engedje meg tehát, hogy miután Mohamed nem megy a hegyhez én megyek el önhöz, én keresem fel önt, hogy azt az alázatos kérést illetve kérdést intézzem önhöz:

„Miért néz a Kajdacsiné ő Nga már tíz év óta házat? Ugy-e bár, hogy nem érti ezt a furcsa kérdést. Engedje meg, hogy sokáig ne hagyjam Önt a kétely tengerében bizonytalan viharok között küzdeni, és hogy hamarosan megmagyarázzam Önnek, hogy Kajdacsiné 10 azaz tíz év óta házat néz. Már tíz év óta házat néz. Már t. i. olyan házat a mit megvenni akar.

Kajdacsiné ő Nagysága tudniillik épügy, mint sok más szegény ember mióta a világon van bérbe lakik. Ez annyit jelent, hogy Kajdacsinéknak házuk nincs. De Kajdacsiné ő Ngnak ez nincs inyére, mert tudja isten ő is azok közé tartozik, akik restelik azt, hogy a világ azt beszélje róluk, hogy vagyonuk nincs és éppen olyan szegény emberek mint a többiek.

Ez okból már hosszú évtizedek óta bárki is találkozik Kajdacsinével és kérdi tőle hova

megy — azt feleli, hogy elmegy házat nézni, vagyis hogy elmegy és keres egy alkalmas házat azon célból, hogy azt a saját pénzén a maga részére tehermentesen megvegye. Ha valaki azt kérdezi Kajdacsinétől, hogy miért nem volt tegnap a nőegyleti gyűlésen, akkor Kajdacsiné azzal menti ki magát, hogy tegnap házat volt nézni és egész nap nem maradt egy percnyi szabad ideje. Ha valaki Kajdacsinével zivatáros időben találkozik amikor fölülről az cső alulról meg a sár alkalmatlanodik és szemrehányást tesz neki, hogy hogyan lehet ilyen sáros időben az utcán jár-kálni — Kajdacsiné azzal indokolja eljárását (már t. i. hogy ilyenkor is eljár hazulról), hogy házat kell néznie, mert ő a házigazdájával már nem bírja kitartani, ő többé már bérben nem lakik még ha ingyen is adják azokat a komisz lakásokat, amelyekben az ember semmi kényelmet sem talál, ahol az egerek és még annál is csunyább bennlakók az ember életét elkeserítik, — szíval ő a világ minden kincseért sem marad bérlő, mer ő saját házában akar lakni, — különben is miért hagyná ő haszontalanul az 3000 frjtát a takaréokban heverni.

Kajdacsiné Ő-Nagysága: tehát már 10 év óta házat néz Szabadkán.

Nagyon természetes, hogy eddigelé nem talált, — mert hi talált volna alkalmas házat akkor bizonyára nem kívülről, hanem belülről nézné már azt a házat.

Akárhova jövök tehát nagyságos Asszonyom, mindennütt csak a Kajdacsiné házkereséséve találkozom. Ozsonnakor azzal mentik ki Kajdacsinét, hogy nincs ott, mert házat néz, — soarékon, bálakon, és nőegyleti gyűléseken mikor arról van szó, hogy kik a városban a vagyonos emberek, köztük emlegetik a Kajdacsinét is, mert éppen tegnap nézett egy 12 ezer frtos házat — mikor arról van szó, hogy a házi gazdák milyen lelketlen emberek, mindenki irigykedve emlegeti a Kajdacsinét, mert éppen a napokban nézett házat.

Igaz, hogy Kajdacsiné már 10 év óta nézi azt a házat, de a publikum már annyira megszokta ezt hogy Kajdacsinéről már évek óta úgy beszélnek mint aki egy valóságos eleven és meghamisítatlan háztulajdonos. Azért hát Nagyságos Asszonyom, ha önnek nincs is háza, tegyen úgy mint a Kajdacsiné nézzen házat. — és meglátja majd, hogy önnel is idővel úgy fognak beszélni és banni mint a kinek valósággal háza van. Adok még egy jobb tanácsot — nézzen egy palotát. Hiszen az utóvégre egy pénzbe kerül, hogy ön házat vagy palotát néz, — és mégis mennyivel több fog az ön értékét emelkedni. Legyen előtte a Kajdacsiné példája.

Ki is maradtam ez alkalommal a palotanézés folytán végtelenségig meghatott tisztelője és barátja; kézsókom illedelem átszámaztatása mellett a háznéző Kajdacsiné jó ismerőse és tisztelője

Rokoneszanz Benő.

Különfélék.

— **Lapunk t. olvasói, kik a lapot járatták, de előzetési kötelezettségüknek még nem tettek eleget, tisztelettel kérjük, hogy a hátralékot mielőbb beküldeni sziveskedjenek.**

— **Hazaifias ünnepély Baján.** A bajai zsidó hitközségi polgári iskola f. hó 18-án az 1848-iki törvények szentesítésének ötvenedik évfordulója alkalmából ünnepélyt rendezett. Elsőnek elénekelt az iskolai énekkar a király indulót, ezt követte Walder igazgató megnyitó beszéde, majd az iskola egyik növendéke elszavalta Petőfi Nemzeti Dal-át ugyanezt az ifjúsági énekkar is elénekelt. Azután következett Szánthó tanárnak hazafiai szellemű ünnepi beszéde. Befejezésül kurucz dalokat énekelt az iskola énekkara. Az énekszámokat a hitközség főkantora, Berger Salamon tanította be.

— **Jandek Mátys levéltárnok fegyelmi ügye** A mint a késői órákban értesülünk Jandek Mátys fegyelmi ügyének elintézése ma érkezett vissza a ministeriumtól, mint legfelső hatóságtól. Jandeket 500 frt pénzbírságra ítélte annak idején a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányra. A minister ezen ítéletet megváltoztatta és Jandek Mátyást hivatalvesztésre ítélte.

— **Elítelt képviselő.** Dr. Molnár Károly országos képviselő tegnapelőtt a zombori törvényszék nyolcz napi államfogházra ítélte párvadi vétsége miatt. Molnár e télen egy katonatisztel vívott kardpárbajt, amely alkalommal meg is sebesült. Az ítélet jogerős.

— **Eljegyzés.** Löwenstein Samu, Német Bogasáról eljegyezte Schönföld Erel kisasszonyt: B. Topolyáról.

— **Esküvők:** Braun István József—Kladek Maria, Deutsch Izrael—Grünfeld Paula, Varga Antal—Doró Rozália, Schmitter Miklós—Farragó Julia, Rudics István—Jurcsik Maria, Pék Pál—Trenkovic Amália, Toth Pál—Geiger Teréz, Kis Gyula Gábor—Gergely Ilona.

— **Házassulok:** Söregi Gábor—Vér Erzsébet, Landher Lőrincz—Léti Cséczil, Kalmár János—Szabó Borbála, Sztipancsev S. István—Polyakovits Margit, Gabrits János Péter—Dulits Anasztár, Caornetics Lajos Antal—Csóvits Maria, Matkovics Lajos—Szantai Ilona.

— **Halálozások.** Hajcsunk Roza 3 éves (höllob), Vida György 18 éves (agyhártalob), Takács Ferenc 62 éves (tüdölob), Gabrics Antalné 41 éves (elmebetegség), Ürmös György 46 éves (evvérűség), Szlancsics Maria 7 éves (agykérlob), Ifkovic Róza 12 éves (köhhörgurut), Báics Matild 6 éves (tüdölob), Majlát Mihály 88 éves (agykör), Vojnic Haján Péter 5 éves (tüdölob), Rudics Bódog 17 éves (fulladás, kúba esett), özv. Schwartz Simonné Vizi Johanna 88 éves (agykör), Nagy Torma János 7 éves (tüdövész), Merkovics István 60 éves (rák), Kalmár Cséczil 2 éves (kanyaró), László Zoltán 2 éves (tüdölob), Vukmanov Sinkó Verona 7 hónapos (höllob).

— **Kifosztott raktár.** A zentai vasuti állomás raktárát eddigelé ismeretlen tettesek feltörték és körülbelül 1000 frtot érő női selyem szöveteket és kelmeiket onnan elvitték. — A megejtett nyomozás adatai szerint valószínű, hogy a tettesek Szabadka felé vették útjukat, mert az arra vezető úton a holmik egy részét meg is találták.

— **Tűz.** F. hó 18 ikán délután 2 óra 35 perczkor kigyuladt a VI. körben Dobák Pál háza. A veszély színhelyére Scozza Zoltán tűzoltó parancsnok vezényelte a tűzoltókat; és szerencsére mintegy 60—70 honvéddel

találkozott, akiket éppen a fürdőbe vezényeltek. A honvédek valóban honvédekhez méltóan viselkedtek, mert azonnal hozzáálltak a tűzoltásához. A főparancsnok rendkívüli hidegvérűségének a veszély pillanataiban és nagy gyakorlottságának tulajdonítható csak, hogy a szomszédos gyülekező nádfedelű házak daczára az erős szélnek nem fogtak tüzet.

— **Üssük a bogarakat!** Nem azokat a bogarakat kell itt érteni melyeket az ember a fejükbe szoktak venni, sem pedig azokat, a melyekről Arany János azt írja, hogy „neki megy a falnak, nagyott koppan akkor azután elhalgat” hanem azokat a bogarakat a kik (és nem a melyek) Torontál megyének 3 községében legnagyobb számban pedig Ó-Besenyőn laknak. — Ezek a bogarak nem anynyira bogarak, hanem bolgárok. És így érthető meg ez a jelszó, hogy „Üssük a bogarakat!” Ez az a jelszó, melyet a vad alatt álló zentai szocialisták hangoztattak, a mikor a besenyői bolgárok láttára felzendültek. — Valószínűleg ez a rovar üldözési mániájuk hosszabb szabadság idejükbe fog majd kerülni.

— **Ruhalopás.** Nagyon fagyos tetmészete lehetett annak a tolvajnak, a ki 19-ikére virradó éjjel Sukovina Mihály III-ik köti lakos kamráját feltörte. A jó madár kizárólag ruha nemüket emelt el mintegy 30 frt értékben. Hogy ki ő megmondja nem sokára a rendőrség.

— **A Széchenyi-tér.** A Széchenyi-tér mostoha gyermeke közigazgatásunknak. Réges-régen — még Mukics János polgármester idejében — elhatározta a közzigylés, hogy ezt az utcát kiközvetíti. A költségeket megszavazták, sőt a megszavazott összeget külön is kezelték; később azonban erről teljesen megfeledkeztek. A város lakossága már kérvényt is nyújtott be városi tanáshoz, hogy kövessze ki ezt az utcát. A hatóság a közszükség szempontjából ismételen megígérte, hogy megész. Azonban ebben a kérdésben az ígéretnél tovább nem jutottunk. Az így hosszasan vajudik, de senki sem foglalkozik vele komolyan. Pedig a város szépítése, közegészségügye, a polgárok személyes és vagyonbiztonsága egyaránt megkövetelik, hogy végre valahára ez a kérdés is megoldassék. — A Maria-Terézia parkon kívül állig van a városban üdülőhely, mert a városliget megközelíthetlen éppen azért, mert a Széchenyi-térét nem kövezik. Az a porfelleg, a mely nyáron át az ég emelkedik, elveszi a polgárok kedvét, hogy még csak eszükbe is jusson a városligetbe kíséltálni. És aztán nem-e barbarizmus azt a sok gyereket, a kik részint a városi részint pedig a zárdai iskolákba járnak, arra kényszeríteni, hogy csupa port nyeljenek. Másrészt télen a tenger sár akadályozza a közlekedést, úgy hogy heti- és országos vásárokon kin nézni azt a sok kocsi- és emberkarambolt, ami lépten-nyomon látható ebben az utcában. Hiszük, hogy a sokszor megvitatott kérdés az ez évi költségvetési tárgyalásnál kellő méltánylásban fog részesülni.

— **Kirándulás Konstantinápolyba.** A „Debreczeni Dalegyelet” a következő felhívást bocsátotta ki: A „Debreczeni Dalegyelet” f. évi május hó 19—31. napjai között 12 napra terjedő 200 főből álló (hölgyek és férfiak) társas kirándulást rendez Konstantinápolyba s Bulgária fővárosába Szófiába; s ottani helyi közjótékony czélokra nyilvános előadásokat s dalestélyeket fog tartani. Az egész útrányra a következő; Debreczen—Temesváron lát Báziasig külön vonaton; Báziasítól hajóval

a festői szép Al-Dunán Rustsvukon át Csernavodába (Románia), onnan vasuton a Fekete tengeri kikötő városba Constanzeba (Küstendje), onnan hajóval a Fekete tengeren a 27 km. Boszporuson végig Konstantinápolyba. Visszajövet külön vonaton Szófiába, s onnan Belgrádon Zimonyon át ugyancsak különvonaton Debreczenbe. Az összes vasuti és hajozási költség valamint a Konstantinápolyban eltöltendő 4 nap összes költsége együtt 160 frtra rug. Konstantinápolyban egy vállalkozóval kötöttünk szerződést, a ki köteles Isó rendű hoteleiben való kényelmes elszállásolást, ugyanott való dus étkezést, kocsiának és hajójának előállítását, beléptidjakk fedezését, a kalauzolást és még a bóravalók fizetését is viselni, úgy hogy Konstantinápolyban külön kiadása nem lehet senkinek sem. Szófiában egy napot fogunk tölteni, — az ottani rendezőség a fejedelem egyenes óhajára testvéries tárt karokkal várja a magyar vendégeket. A konstantinápolyi program szerződésileg lesz a vállalkozó által betartandó, s felöl minden szép látványt.

NYILTTÉR*)

Nyílt levél a szabadkai n. é. közönséghez.

A „Népszava” ápril hó 17-én megjelent 16 számának „Nyílttér” rovatában „Csaiás a zálogháznál” czim alatt megjelent rágalmazó közleményre, addig is míg a sajtóbíró-ság elégtételadását kieszközöljük, a tényállást a következőkben van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására juttatni.

1897 évi ápril hó 15-én zálogház osztályunknál 7030 zálogszám alatt egy brilliant függő lett elzalogosítva, a melyet tisztviselőink Heidl Nándor pénztáros és Heimann Linka ellenőrt 320 frtra becsülték és arra 290 frt köcsönt adtak. Ezt a zálogjegyet az ellenünk nyilatkozó 10 frtért megvette, s utóbb egy évre a zálogtárgyat kiváltotta s mint-hogy azok a kikkel a kiváltott zálogtárgyat állítólag megbecsültette, azt csak 150 frtra értékelték, nekünk ront s csalással vádol bűnfenyítő fejleléssel fenyeget bennünket.

A csalással nyilvánosan vádolás miatt a czikkező ellen a sajtóbíró-ság előtt a fejlelést már megtettük, az ellenük folyamatba tenni ígért bűnvádi eljárásnak pedig szivesen állunk elébe — legalább módunkba álland eljárásunk correctségét ez úton is igazolni.

Jelen ismertetésünk czéja az, hogy a félrevezetett közönséget a tényállás tekintetében tájékoztassuk.

Etekintve attól, hogy a zálogjegyben kitüntetett becsértékért a zálogintézetek a törvény értelmében csakis a zálogjegy megrongálása vagy elveszése esetén felelősök etekintve attól, hogy az által ha, a zálogintézet a zálogtárgyat magasabba becsüli és arra a tényleges értéknél nagyobb összeget köcsönöz, kár és hátrány cs kis a zálogintézetre hármlolhat, mert az elzalogosítónak jogában áll az értékén túl becsült zálogtárgyat ki nem váltani és a zálog intézet az értékkelönbözlet viszkonkereseti joga nélkül túrni tartozik, hogy a tubelcsült zálogtárgy a hatóság közbenjötté mellett nyilvános árverésen eladassék — a jelenészetben intézeti tisztviselőink czoret eljárásának igazolására szolgálókat Mayerhoff Adolf helybeli órás és ékszerész úr 1896 évi márczius 23-án hozatta Krausz Mór bécsi gyárosól, s annak gyári ára a kezeink közt levő és Dr. Reissner Lajos ügyészünknel megtekinthető, eredeti számla szerint 320 frt volt. Mayerhoff Adolf ur ezt a pár függőt 380 frtért adta el. Az elzalogosító, az elzalogosítás után ugyancsak Mayerhoff Adolf rnak kínálta a zálogjegyet megvételre a ki a zálogtárgy megtekinlése után meggyőződött arról, hogy a 290 frtban elzalogosított brilliant függő ugyanazonos azzal

*) E rovar alatt ködötéket nem felelős a

a melyet ő nem sokkal előbb 380 frt-ért adott el hajlandó volt a zálogjegyet megvenni, de a vételre haladékot kért, mert ugyanakkor üzletében több hasonló tárgy lévén raktáron előbb azokat akarta elárulni.

A zálogosító azonban tovább kínálta a zálogjegyet s így az egyik helybeli kerületi orvos urhoz került, a ki a zálogtárgyért 240 260 frtot kínált. A cikkhez köze kerülvén a zálogjegy, az és neje mielőtt a zálogjegyet megvették, előbb a nő, azután a férje és neje is megtekintették zálogintézetünkönél az elzálogosított függőket és csak kétszeri megtekintés után vették meg a zálogjegyet. — Annak kiemelése mellett hogy intézetünk egy a jelen esetben hajlandó lett volna, mint más hasonló esetekben, mindig készségesen felmutatta a zálogtárgyat bárkinek, tehát szakértő becsűsöknek is, továbbá, hogy sem mi, sem alkalmazottaink, sem a cikkkező által megvett sem más zálogjegyekkel nem háztaftak soha, és nem házalnak — úgy véljük hogy az ellenünk nyilvánosan emelt vád alaptalanságát igazoltuk.

Azt kívánjuk még constafálni, hogy a több helybeli intézeteknél is történtek és történhetnek visszaélések, hogy a becsűs az elzálogosítandó tárgyat értékén túl becsűli és az intézet a valódi értéket meghaladó kölcsönt ad a zálogtárgyra. Ez azonban csakis az intézetre lehet káros és hátrányos s még soha senkinek eszébe nem jutott bármelyik helybeli intézetet e miatt gyanuba hozni. A mi esetünkben tekintve, hogy a függő becsűrtéke a gyári árban vételelt, tulbecsűsről szó nem lehet s tekintve hogy a zálogjegyet vevő cikkkező a zálogtárgyat kétszer is megtekintette, család lehelősége ki van zárva.

Szabadkán, 1898. évi ápril 18-án.

A „Szabadkai Takarékpénztár és Zalogház részvénytársaság” Igazgatósága.

Hirdetmény.

Egy három szobából és hozzátartozó mellékhelyiségekből álló lakás,

palicsi nyaralónak

szép helyen, a villamos vasut mellett, minden elgondolható kényelemmel berendezve, kiadó. — Hol? Megmondja a kiadóhivatal. — A lakás azonnal elfoglalható.

782/1898. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Löwy Adolf uyerbászai lakos és csatlakozott társai végrehajthatónak Bogdánovits János végrehajtást szenvedő elleni 720 frt és 150 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíróság) területén lévő Bajmok község határában fekvő a bajmoki 1415 sz. betétben A + 1668 és 1669. hrsz. alatt foglalt Bogdánovits János nevén álló 495 és 143 □ öl területű ház, udvar és kertre 671 frtban — krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést 720 frtban az ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi május hó 13-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 67 frt 10 kr

készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt m. kir. igazságügyimin. rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldötti kezéhez lefenni, avagy az 1881 LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál e'öleges e helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadkán a kir. tszék mint telekkönyvi hatóság 1898. évi január hó 24-ik napján.

Dr. Eperjesy Béla,
kir. tszéki bíró

PERMETEZŐK

MAGY VÁLASZTÁSBAN

MAGY VÁLASZTÁSBAN

Mészáros Gábor

vaskereskedésében Szabadkán.

KARKOS és TÁRSA

ezelőtt HORVÁTH ANTAL
DÉLIGYÜMÖLCS ÉS CSEMEGE KERESKEDÉS
SZABADKA RUDICS-UTCZA 10. SZ.

Ajánlunk minden fajtájú déli gyümölcsöt u. m. Mandarinokat, narancsot, citromot, francia csemege mandolát, paradíót,ogyorót, boszniai valamint bordeauxi aszalt szilvát.

Halmeműkből, russlikat, sprottnit, angolnát, ajokát, tengeri pisztrángot, ajoka gyűrűket, olajban és caviárt.

Husneműkből prágai sonkát és császárhust, nyerson és kifözve, mortadellát di Bolgnia, veronai szalámit, továbbá minden fajtájú théát, theasüteményt, görcei gyümölcsöt stb. stb.

Együttal bátorkodunk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy bankettekhez, házimulatságokhoz stb. stb. gardinettek, valamint olasz salátát a legolcsóbb árak mellett, s a legizlésesebb, valamint elegánsan arangirozva a házhoz szállítunk.

Minél számosabb megbízásért eszedünk 74 26—50 kiváló tisztelettel

KARKOS és TÁRSA

Brennholz-Verkauf.

Eichen-Sägebalfholz

bestens geeignet für Sparherd und Zimmerheizung

in Waggonladungen á fl 16

Per kg. 10000 ab Waggon Normanci

(STATION DER SLAVONISCHEN LOKAL-EISENBAHN)

Gefällige Anfragen sind an unterzeichnete Firma nach NORMANCI (Slavonien) zu stellen.

SOCIÉTÉ d'IMPORTATION de CHÉNE.

GARA ÉS TÁRSA

a m. k. szabad. osztálysorsjáték főelárusító

Budapest, Károly-körut II.

A nagy. m. k. osztálysorsjáték első osztályának buzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt — —
egy fél sorsjegyért 3 frt — —
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr.
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

Gara és Társa, a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusító
Budapest, Károly-körut 11.